కథా కౌముది

ఓ భామా! - వసుంధర

(కౌముది-రచన నిర్వహించిన పోటీల్లో ఎంపికైన ఉత్తమ కథ)

మాది పెద్ద స్థలంలో పది గదులున్న పెద్ద ఇల్లు. తాతయ్య, బామ్మ ఆ ఇంటి పెద్దలు. ఇద్దరత్తలకి పెళ్ళిళ్ళై కాపురాలకి వెడితే - నాన్న, ఇద్దరు బాబాయిలూ సకుటుంబంగా కలిసుంటున్న ఉమ్మడి కుటుంబం మాది. ముగ్గురన్నదమ్ములకీ - ఒక్కొక్కరికి ఓ కొడుకూ, కూతురూ చొప్పున - మొత్తం ఆరుగురు పిల్లలు. అందరిలోకీ పెద్దవాణ్ణి నేను.

మా ఇంట్లో పెద్దా చిన్నా అందరికీ జీవిత లక్ష్యాలున్నాయి. ప్రతి ఒక్కరికీ ఉన్నత శిఖరాలందుకోవాలన్న తాపత్రయముంది. అందుకోసం తగిన కృషి చేస్తూనే ఒకర్నొకరు అభిమానిస్తాం. ఐనా ఎందుకో మా అందరికీ రేపంటే భయం. మాకృషి ఫలితాలపై అపనమ్మకం. ధరలు పెరిగితే బెంగ. స్టాక్ మార్కెట్ కూలితే కలవరం. చిన్న అనారోగ్యమొస్తే దిగులు. ఎదుగుదలపై అసంతృప్తి. పిన్నలంతా పెద్దల్ని గౌరవించినా, ఎవరికీ దురలవాట్లు లేకున్నా, స్వార్థం - కక్ష - కార్పణ్యాలని ఆమడ దూరంలో ఉంచగలిగినా - మీద పడుతున్న బాధ్యతల గురించి వ్యథ. అలాగని కొత్త బాధ్యతలకి విముఖులమూ కాము. అందుకు ఉదాహరణ వసంత. ఆ ఇంట్లో మొత్తం పదనాలుగురమున్నామా - ఈ కథ మాలో ఎవ్వరిదీ కాదు. నాలుగేళ్ళ క్రితం మా ఇంటికి అనాథగా వచ్చింది నాకంటే నాలుగేళ్ళు చిన్నదైన వసంత. ఆమె కథ ఇది.

వసంత తండ్రిది చిన్న ఉద్యోగం. తల్లి ఉత్త ఇల్లాలు. కూతుర్నీ, కొడుకునీ పెంచి పెద్ద చేయడమే వాళ్ళ జీవితాశయం. అది నెరవేర్చమని దేవుణ్ణి వేడుకుందుకు సకుటుంబంగా ట్రయిన్లో తిరుపతి బయల్దేరారు. తనని కలుసుకోవాలన్న వాళ్ళ తొందర గ్రహించాడో ఏమో - తిరుపతి చేరేలోగా ట్రయిన్‌కి యాక్సిడెంట్ చేసి - దేవుడు వాళ్ళని తన దగ్గరకి రప్పించుకున్నాడు. అలా అనాథలయ్యారు పదమూడేళ్ళ వసంత, ఏడేళ్ళ కుమార్. మరి దేవుడి దగ్గరున్న తలిదండ్రుల రికమెండేషనేమో - వసంత పెద్దమ్మ తనకి మగపిల్లలు లేరని కుమార్‌ని దత్తత తీసుకుంది. ఎవరూ ఆసక్తి చూపక, ఏమీలేక, దిక్కుతోచని పరిస్థితులో ఉన్న ఆడకూతురు వసంతని దూరపు బంధుత్వపు మిషమీద దగ్గరకి తెచ్చుకున్నారు - ఇంటికేకాక మనసుకీ పెద్దే అయిన మా తాతయ్య, బామ్మ. ఆ చర్యని ఇంటిల్లిపాదీ మనస్ఫూర్తిగా ఆమోదించారు.

వసంతది గొప్ప వ్యక్తిత్వం. అవసరం నేర్పిందేమో ఈడుకి మించిన తెలివి, తన అవసరాలు చెప్పదు.తనకి అవసరమని కాక మాకు అవసరమని అందరికీ అన్ని పనుల్లోనూ సాయం చేస్తుంది. పొగిడితే పొంగిపోదు. తెగిడితే కృంగిపోదు. తనూ ఇంట్లో మనిషేనని

అంతా అన్నా - అలా మసలదు. వసంత మా ఇంట్లో మనిషేనని నాకూ అనిపించదు. మా అందరికీ వేడన్నం, తనకి చద్దన్నం. మాకు కొత్త బట్టలు, తనకి పాతవి. మాది ఇంగ్లీషు మీడియం చదువు, తనది తెలుగు మీడియం. మాకు తీరుబడిలో ఆటలు, తనకి తీరుబడిలేకుండా పనులు. ఒకోసారి తనకంటే మా పనిపిల్ల సత్య పనే నయమనిస్తుంది. 'మంచెద్దుకో దెబ్బ మంచి మనిషికో మాట' అంటారు కదా - మా ఇంట్లో అందరం అందర్నీ మాటలతోనే ట్రీట్ చేస్తాం. పని చేసేవాళ్ళని వర్కింగ్, చేయని వాళ్ళని నాన్ వర్కింగ్ - అనడానికి -ఆంగ్లపదాల్లోని మొదటి రెండక్షరాలూ ఉపయోగించి వో, నో అనడం మాకు రివాజు. బామ్మ ఉరికే కూర్చుని మంచి నీళ్ళడిగిందనుకోండి - ఇంద 'నోబామ్మ' అంటాం. తను పనిలో ఉండి నీళ్ళడిగితే - ఇంద 'వోబామ్మా' అంటాం. బామ్మకే కాదు - తాతయ్యతో మొదలెట్టి మా చిన్న బాబాయి ఆఖరి కూతురిదాకా ఈ ఆచారం వర్తిస్తుంది. పెద్దా చిన్నా అంతా వో అనిపించుకుందుకు కృషి చేస్తాం. నో అనిపించుకుందుకు భయపడి నిరంతరం అప్రమత్తంగా ఉంటాం. ఐనా ఒక్కసారి కూడా నో అనిపించుకోకుండా ఎప్పుడూ వో అనిపించుకునేది - పనిపిల్ల సత్య కూడా కాదు, వసంత ఒక్కతే!

అంతే కాదు సత్యకూడా ఒకోసారి ఎవర్నైనా వో అనో, నో అనో మాతో కలుస్తుందేమో కానీ - వసంత సరదాకి కూడా ఎవర్నీ వో, నో అనదు. పిల్లలమందరం కలిసి కబుర్లాడుకునేటప్పుడు సత్య, తనూ కూడా జాయినౌతారు. మా అందరితోనూ ఆరిందాలా మాట్లాడే వసంత - సత్యతో మాత్రం తనీడు వాళ్ళలా మసలుతుంది. అలాగే కబుర్లకి తన ప్రిఫరెన్స్ కూడా సత్యే !

ఒకసారి మేమంతా కబుర్లలో ఉండగా, "నువ్వీ ఇంట్లో చాలా శ్రమిస్తున్నావ్" అన్నాను. వసంత దాన్ని కాంప్లిమెంటుగా తీసుకోలేదు. "జీవితంలో పైకి రావాలని కృషిచేస్తున్నా. కృషి - శ్రమ కాదు" అంటూ నన్ను సరిచేసింది.

ఊహించని ఈ సమాధానానికి ఆశ్చర్యపడ్డాను. అంతలో నా చెల్లెలు అందుకుని, "ఐతే మా అందరికంటే ఎక్కువ కృషి చేస్తున్నావు. మమ్మల్ని మించిపోవాలనా?" అంది.

"మీది పై మెట్టు. నాది అట్టడుగు మెట్టు. నాలో సగం కృషి చేసినా మీరెప్పుడూ నాకంటే చాలాపైనే ఉంటారు" అంది వసంత తడుముకోకుండా.

మా కృషి ఫలితం మీద మాకే నమ్మకంలేదు. ఐతే అందుకని కాక, "నువ్వలా అనుకోవడం నాకు నచ్చదు. మనమంతా ఒకే మెట్టుమీదున్నామని నా ఉద్దేశ్యం" అన్నాను.

వసంత నవ్వి, "మెట్టు ఒకటే ఐనా మీది రక్తసంబంధం. నాది భక్తసంబంధం. రెండూ ఒకటి కాలేవ్" అంది.

"భక్త సంబంధమా - అంటే?" అన్నాను అర్థంకాక. నా ప్రశ్న మిగతావాళ్ళ కళ్ళలోనూ ప్రతిఫలించింది.

"ఉద్యోగ రీత్యానో, పెళ్ళి చేసుకునో - మీరంతా ఏదో రోజున ఇల్లొదిలి వెళ్ళిపోవచ్చు. ఐనా - రక్తబంధంతో మీరొకర్నకొరు గుర్తుంచుకుంటారు. నా విషయమలా కాదు - నేను మీ అందరికీ గుర్తుండాలంటే - భక్తి ఒక్కటే మార్గం. మీరంతా నా దేవుళ్ళు. దేవుళ్ళకి సేవలుంటాయి. ఆ సేవల్లో భక్తి ఉంటుంది" అంది వసంత. వసంత ఇంత తెలివిగా, లోతుగా మాట్లాడుతుందా - ఆ తెలివి, లోతు చదువులో అంతగా కనిపించవు. క్లాసులో తన రాంక్ పదికి ఎగువన ఉండడం నాకు తెలియదు. సాటివారమైన మమ్మల్ని కాదని పనిపిల్ల సత్యని కబుర్లకి ప్రిఫర్ చేయడమే అందుకు కారణమని నేననుకుంటాను.

అలాగని పరిధి బాగా చిన్నది. అందులో ఇమడాలంటే - జీవితంలో బాగా పైకి రావాలనుకునే వసంత ప్రయత్నాలకి కృంగుబాటు తప్పదు. అలా సత్య సాహచర్యం వసంత తెలివిని హరించేస్తోందనుకుంటాను. సత్యదీ వసంత వయసే. ఇంచుమించు వసంత వచ్చినప్పుడే మా ఇంట్లో చేరింది. పదమూడేళ్ళ పిల్లని పనికి పెట్టుకోవడం చట్టవిరుద్ధమని సంకోచించాడు తాతయ్య. డబ్బవసరమని వాళ్ళమ్మ కాళ్ళావేళ్ళాపడితే - బామ్మ మెత్తబడి దాన్ని పనికి తీసుకుంది. అంట్లు తోమడం, బట్టలుతకడం, ఇల్లు తుడవడం వగైరా బరువు పన్లకి వేరే ఇద్దరు పనిమనుషులున్నారు కాబట్టి - చిన్నా చితకా పనులకి అందుబాటులో ఉండడమే సత్యపని. చెప్పకుండా తనిఖీకొచ్చినా - అది

ఇంట్లో మనిషనుకునేలా చూసుకుంటారు దాన్ని మావాళ్ళు. సత్య ఇంగ్లీషు మీడియంలో ఏడు ప్యాసయ్యానంటుంది కానీ - దానికి తెలుగు చదవడమే సరిగ్గా రాదు. రోజంతా ఇంట్లోనే ఉంటుంది, ఇంట్లో పని తక్కువ - అని తాతయ్య దాన్ని ప్రైవేటుగా మెట్రిక్ పరీక్ష రాయిద్దామనుకున్నాడు కానీ దానికి కబుర్లమీద ఉన్న ఆసక్తి చదువుమీద లేదు. ఆ కబుర్లనిండా భవిష్యత్తు గురించిన కలలు. దానిచేత పిల్లలు, పెద్దలు బాగా వాగించి వినోదిస్తుంటారు.

సత్య బావ గణేష్ దానికంటే ఏడేళ్ళు పెద్దట. దుబాయ్‌లో ఉన్నాట్ట. అక్కడ లక్షలు పోగేసి వచ్చి దాన్ని పెళ్ళిచేసుకుంటాట్ట. తర్వాత అది మేడల్లో ఉంటుందిట. కార్లలో తిరుగుతుందట. రోజుకో డ్రెస్సు మారుస్తుందట. దుబాయ్‌లో అతడి ఉద్యోగమేమిటో కానీ - అది మాత్రం అతడో సినిమా హీరో అన్నట్లు మాట్లాడుతుంది. చదువుకుంటే ఆడపిల్లలు చెడిపోతారని గణేష్ దాన్ని చదువు మానేయమన్నాట్ట.

"మరి మా ఇళ్ళలో చదువుకున్నవారంతా చెడిపోతున్నారా?" అనడిగింది నా చెల్లి.

"మొదటినుంచీ అన్నీ ఉన్న మీరు వేరు, ఇప్పటిదాకా ఏమీలేని మేము వేరు. మా వాళ్ళ దగ్గిర నాలుగు డబ్బులు చేరితే మందు కొడతారు. మందెక్కువైతే ఆడాళ్ళని కొడతారు. ఆడాళ్ళేమో చదువుకుంటే తిరుగుళ్ళు మరుగుతారు. మావాళ్ళ గురించి బావకి తెలిసినట్లు ఇంకెవ్వరికీ తెలియదు" అంది సత్య.

బావంటే దానికి ఆరాధన. "మరి మీ బావ సంగతేమిటి?" అంది అప్పుడే అలా వచ్చిన పిన్ని.

"మనుషుల్లో మీరు వేరు. మా వాళ్ళలో బావ వేరు" అంది సత్య గొప్పగా. రాత్రిళ్ళు డైనింగ్ టేబుల్ దగ్గిర దాని కబుర్లో హాట్ టాపిక్ మా అందరికీ. దాని కబుర్లలో గణేష్ - ఓ వెంకటేష్, నాగార్జు, జూనియర్ ఎన్టీఆర్, మహేష్ బాబు, అల్లు అర్జున్, ఇటీవలే రామ్ కూడా అయ్యాడు. సత్య తండ్రి మేస్త్రి, తల్లి పనిమనిషి, అన్న డ్రైవరు, వదిన పనిమనిషి, బావ దుబాయ్‌లో ఉంటున్నా - సత్య కూడా పనిమనిషే. మగాళ్ళెంత సంపాదించినా ఆడాళ్ళు పనిమనుషులైతే తప్ప ఇల్లు గడవని జీవనవిధానం, అలవాట్లు వాళ్ళవి. బావని పెళ్ళాడాక తన బ్రతుకు మారిపోతుందనుకుంటుంది. కానీ చేతిలో డబ్బులుంటే ఖరీదైన బట్టలు కొంటుంది. డీవీడీలు కొని ఇంట్లో సినిమాలు చూస్తుంది. తనకో లక్ష్యముందనీ - అది సాధించాలంటే కొంత ప్రయత్నమూ కొన్ని త్యాగాలు అవసరమనీ ఎంత చెప్పినా దానికి అర్థంకాదు. ఉన్నట్లుండీ దానంతటదే తన జాతకం మారిపోతుందని నమ్ముతుందది.

సత్య అనాకారి కాదు కానీ గొప్ప అందగత్తె కూడా కాదు. కానీ అది ఓ సినిమా హీరోయిన్ లెవెల్లో ఫీలైపోతుంటుంది. రాత్రి డైనింగ్ టేబుల్ దగ్గిర దాని విశేషాలే మాకు గొప్ప కామెడీ సీరియల్.

ఒకసారి మా పక్కింటికి చుట్టాలొచ్చి పని సాయానికి సత్యని పిలిచారు. ఒక పూట పని చేసి - మరి వెళ్ళనందది. కారణం - వాళ్ళింట్లో ఉన్న ఓ అమెరికా అబ్బాయి దాన్ని ప్రత్యేకంగా పిలిచి - తను చెప్పింది చేస్తే చాలా గొప్పదైపోతుందన్నాట్ట. అతడి పద్ధతి నచ్చక - చెప్పేది వినకుండా వచ్చేసిందిట.

"నిన్ను నిజంగా గొప్పదాన్ని చేయాలనుకుంటునాడేమో - చెప్పేది వినాల్సింది" అందట అమ్మ.

సత్య ఒప్పుకోలేదు. ఆ ఇంట్లో అతడికీడైన మరదలుందట. ఇంటికా మరదలి స్నేహితురాళ్ళు ముగ్గురొచ్చి - గొప్ప వాళ్ళు కావడానికి సలహాలు చెప్పమని అతణ్ణి వేధిస్తున్నారట. అతడు వాళ్ళకేం చెప్పకుండా - ఏమీ అడగని సత్య వెంటబడ్డాట్ట. అతడికి వేరే ఉద్దేశ్యముందని సత్య అనుమానం.

ఆ ఇంట్లో కూడా దాన్ని ఆటపట్టించి ఉంటారని అంతా గ్రహించినా, "ఆ అబ్బాయి నిన్నుకానీ ప్రేమించాడేమోనే - పెళ్ళి చేసుకుని హాయిగా అమెరికా వెళ్ళిపో" అందిట పిన్ని అదేమంటుందోనని.

సత్య ఆ మాటలు వేళాకోళంగా తీసుకోలేదు, "అలా చేస్తే బావ గుండె బద్దలైపోతుంది. బావ సంతోషంగా ఉంటే దుబాయే నాకు అమెరికా" అందిట.

"ఔన్లే - అంతగా ప్రేమించిన బావకోసం నువ్వు అమెరికాని త్యాగం చేసి - దుబాయ్‌లో సద్దుకుపోవడం సబబే!" అని అమ్మ మెచ్చుకుంటే అది - అమ్మ తనని సరిగ్గా అర్థం చేసుకుందని పొంగిపోయిందిట. మరోసారి మా ఇంటికి నాలుగిళ్ళవతల టీవీ షూటింగ్ జరిగితే చూడ్డానికెళ్ళింది సత్య. అక్కడ డైరెక్టరు దాన్ని పనిమనిషి వేషం వేయమని - పావుగంట షూటింగ్‌కి నూటయాభై ఇస్తానన్నాట్ట. ఒప్పుకోలేదది. "ఏదో గుట్టుగా పని చేసుకుని బ్రతుకుతున్నాను. సీరియల్లో పనిమనిషిలా కనపడితే - దేశమంతా చూస్తారు బావకెంత చిన్నతనం?" అంది సత్య మావాళ్ళతో.

పిన్ని ఊరుకుంటుందా - "పోనీ హీరోయిన్ వేషమడక్కపోయావా?" అంది.

సత్య ఏ మాత్రం చలించలేదు, "మాట కలపడానికి అలా అడిగాడు కానీ ఆ బాబు ఉద్దేశ్యం నన్ను హీరోయిన్ని చేయాలనే. కానీ అందులో హీరోయిన్ వేస్తున్న అమ్మాయి నాకు తెలుసమ్మా! ఒకప్పుడు బాగా బ్రతికి చితికిపోయిన సంసారం వాళ్ళది. ఇప్పుడా అమ్మాయి సంపాదనే వాళ్ళకి జీవనాధారం. నేనైతే నాలుగిళ్ళలో పాచిపని చేసి నాలుగు రాళ్ళు సంపాదించుకోగలను. తనా పని చేయలేదు కదా! ఆమె పొట్టకొట్టడం న్యాయం కాదు కదమ్మా!" అంది.

దయనీయమైన స్థితిలో ఉన్న సత్యకి తన విషయమై స్పృహలేదు. పైగా ఇతరుల దయనీయ పరిస్థితికి జాలిపడుతోంది. అందుక్కారణం భవిష్యత్తు గురించి తను కనే రంగుల కలలు.

అప్పటికి నవ్వుకున్నా - ఆ తర్వాత నవ్వుకున్నందుకు కూడా మనసు చివుక్కుమంటుంది నాకు -సత్య కన్న కలల్లో ఒక్కటీ నిజమయ్యే అవకాశం లేదని తెలిసి. పనిమనిషిగా స్థిరపడడమే దాని భవిష్యత్తనీ నాకు తెలుసు. ఎటొచ్చీ అప్పుడు దానికి కలలుండవు. కలలు కనే కూతురుంటుంది.

ఇదంతా సత్యకి వివరించి చెప్పాలనుంటుంది. కానీ అప్పుడది నన్ను కూడా ఆ అమెరికా అబ్బాయిలాగా ప్రేమించి వెంటబడ్డాననుకుంటే - ఇంట్లో నా పరువు గంగపాలౌతుంది. అందుకే అది మాట్లాడేటప్పుడు నేను వినడమే తప్ప కలుగజేసుకోను. అదీకాక సత్య నడిసంద్రంలో నిరాధారంగా ఈతకొడుతున్న మనిషి. నావలోంచీ చేయందించడానికి భయపడను నేను. కానీ వసంత సత్యతో కల్సి ఈత కొడుతోంది. అలా ఈతకొడుతూ - చేయూత లభించే నావల్ని పట్టించుకోవడంలేదు.

జీవితమంతా అలాగే గడిచిపోయినా సత్యకి ఈత కొట్టగల దమ్ముంది. వసంత కనుక నీటిలోంచి బయటపడకపోతే - ఏదో ఒకరోజున అలసిపోయి మునిగిపోతుంది. అదీ నా భయం!

వసంతని సత్య విషయమై హెచ్చరించాలనుంటుంది. కానీ ఆమె నొచ్చుకుంటుందని భయం. అదీకాక ఆమె నడిసంద్రంలో ఈత కొడుతోందని నేననుకుంటున్నాను కానీ - తను మాత్రం ఈ ప్రపంచంలో సంతోషమంతా తనదే అన్నట్లు ఉత్సాహంగా ఉంటుంది. చెప్పాలంటే ఆమెకున్న ఉత్సాహం నాకుగానీ, మా ఇంట్లో మరెవ్వరికిగానీ లేదు.

అన్నింటికీ మించి వసంత వ్యక్తిత్వం కూడా నన్ను భయపెడుతుంది. ఆమె అమ్మని అత్తయ్యా అంటుంది కాబట్టి వరసకు నాకు మరదలు. పెద్ద అందగత్తె కాకపోయినా వయసువల్ల సొగసు కత్తె. ఆమెతో ఎక్కువగా మాట్లాడితే నలుగురి దృష్టి నా మీద పడుతుంది. తక్కువగా మాట్లాడితే మాటలకందదు. జీవితంలో స్థిరపడ్డాక ఆమెని పెళ్ళి చేసుకుంటే ఎలాగుంటుందీ అని కూడా అప్పుడప్పుడు నాకు అనిపిస్తుంటుంది. కానీ వసంత ఇంటర్ ఫైనలియర్ పరీక్షలు వ్రాసే సమయానికి మావాళ్ళామెకి జవహర్ అనే ఓ స్కూల్ టీచర్ సంబంధం చూసారు. ఆ విషయమై వసంత ఏమంటుందోనని మా చెల్లెళ్ళని లోపాయికారీగా వాకబు చేయమన్నారు. నేను చాటుగా వాళ్ళ సంభాషణ విన్నాను.

"గ్రాడుయేటునయ్యాకే నా పెళ్ళి. అప్పుడైనా స్కూలు టీచర్నైతే చేసుకోను" అంది వసంత వాళ్ళతో.

"గ్రాడ్యుయేషన్‌తో ముడి ఎందుకు? పెళ్ళయ్యాక కూడా గ్రాడ్యుయేట్ కావచ్చుగా" అంది పెద్ద చెల్లెలు.

"ఏ ఆడపిల్లకినా పెళ్ళయ్యాక - మేడల్లో ఉండాలనీ, కార్లలో తిరగాలనీ, రోజుకో డ్రెస్సు మార్చాలనీ - కలలుంటాయి. ఇప్పుడీ పెళ్ళి చేసుకుంటే ఆ కలలు ఇప్పుడే చచ్చిపోతాయి. మరో మూడేళ్ళు వాటికి ఆయువు పోయడానికే గ్రాడ్యుయేషన్" నవ్వింది వసంత.

"మరి గ్రాడ్యుయేటయ్యాక కూడా స్కూల్ టీచర్ దొరికితే పెళ్ళి చేసుకుందుకు సిద్ధమేనా?"

"ఊఁ" అంది వసంత.

"అదిప్పుడే చేసుకుంటే తేడా ఏమిట్ట?"

"ఇప్పుడు చేసుకుంటే అది పెద్దలకి భారం, బాధ్యత. అప్పుడు చేసుకుంటే ఆ భారం, బాధ్యత నావి"

"అంటే?"

"నా అభిప్రాయంలో ఈ కాలపు ఆడపిల్లలందరూ ఆలోచించాల్సిన పద్ధతి ఇది" అంది వసంత.

ఇంజినీరో డాక్టరో అవాలని కలలు కంటున్న నా చెల్లెళ్ళే పెళ్ళి గురించి ఇలా ఆలోచించినట్లు లేదు. జీవితంలో పైకి రావడం వరకూ తమ బాధ్యతనీ, పెళ్ళి పెద్దల బాధ్యతనీ అనుకునే వాళ్ళలో కనిపించని - ఆత్మాభిమానం, ఆత్మవిశ్వాసం ఆమె గొంతులో ధ్వనించి నన్ను విచలితుణ్ణి చేసాయి. కానీ నాలో ఓ మూల అనుమానం. ఆమె నమ్మకానికి కారణం - సత్య సాహచర్యం ప్రభావమని.

వసంత దృక్పథం పెద్దలకి తెలిసింది. ఐనా ఆమె పెళ్ళి తమ బాధ్యతగా భావించిన వాళ్ళకి - ముమ్ముందు తమకది భారంగా మారగలదని భయపడుతున్న సమయంలో తెలిసిన సంబంధమిది.

జవహర్ నాకంటే మూడేళ్ళు పెద్ద. అతడి తండ్రి కూడా స్కూలు టీచరు. ఆదర్శవాది. తల్లి సంప్రదాయం పాటించే గృహిణి. అతడికో అక్క, చెల్లి ఉన్నారు. ఇద్దరికీ పెళ్ళిళ్ళైపోయాయి. వాటికైన అప్పులు అతడు, తండ్రి తీర్చాల్సి ఉంది. ఐనా వాళ్ళు జవహర్ పెళ్ళికి కట్నకానుకలు, లాంఛనాలు ఆశించడంలేదు. వధువు పక్షంవారికి అభ్యంతరం లేకపోతే గుళ్ళో పెళ్ళి చాలంటున్నారు.

తల్లీ తండ్రీలేని ఆడపిల్లకిది చాలా మంచి సంబంధం. ఆమె బాధ్యత తీసుకున్న మావాళ్ళకిది మంచి అవకాశం. అన్ని విధాలా అదృష్టం కలిసివచ్చిందని అందరి ఉద్దేశ్యం.

పెళ్ళిచూపులు జరిగాయి. జవహర్ తరఫు వారందరికీ వసంత నచ్చింది. జవహర్, వసంత కాసేపు విడిగా వెళ్ళి మాట్లాడుకునొచ్చారు. తర్వాత జవహర్, "అమ్మాయి డిగ్రీ చేసాక పెళ్ళి చేసుకుంటాననంటోంది" అన్నాడు తలితండ్రులతో.

జవహర్ తల్లి వెంటనే, "ఆడపిల్ల చదివేదే పెళ్ళికోసం కాదా?" అంది ఆశ్చర్యంగా.

వసంత దృక్పథం ముందే తెలిసిన బామ్మ, "అంతగా చదువుకోవాలనుంటే - పెళ్ళయ్యాక చదువుకోవచ్చు. మొగుడి సాయం కూడా ఉంటుంది" అంటూ విషయాన్ని తేలిక చేయబోయింది.

జవహర్ తలితండ్రులు ఔననలేదు. కాదనలేదు. వచ్చిన దారినే వెళ్ళారు. మరి కబురు లేదు.

వసంత నిశ్చింతగా ఉంది కానీ - ఆ సంబంధం చేజారిపోవడం గ్లోబల్ మెల్ట్‌డౌన్ కంటే ఎక్కువగా కలవరపర్చింది ఇంట్లో అందరినీ. వసంతని ఇంట్లోంచి పొమ్మంటే అభద్రతాభావంతోనైనా ఈ పెళ్ళికి ఒప్పుకుంటుందన్న ఆలోచన కూడా వారికొచ్చింది కానీ - మా కుటుంబం సంస్కారం అందుకు సహకరించలేదు.

"చిన్నపిల్ల. దూరాలోచన లేదు. మెత్తగా చెబితే వినదు బలవంతాన కాళ్ళూ చేతులూ కట్టి పెళ్ళి చేయలేం. ఎవరైనా దానికి నచ్చచెబితే బాగుణ్ణు" అంది బామ్మ ఆ సంబంధం ఇంకా చేజారిపోలేదన్నట్లు.

వసంత పెళ్ళి వాయిదా పడితే నాకు సంతోషమే కానీ - జవహర్ని కాదని ఆమె తప్పు చేస్తోందేమోనని అనుమానం. అబ్బాయిని కాబట్టి నాదింకా పెళ్ళీడు కాదు. అమ్మాయి కాబట్టి నాకంటే నాలుగేళ్ళు చిన్నదైనా వసంతది పెళ్ళీడే మరి. అలాంటప్పుడు పెద్దలవల్లకాని పని పిల్లలే చేయాలని, "వసంతకి నచ్చచెప్పాలని కాదు - సత్య ప్రభావంలో పడి తప్పటడుగేయొద్దని హెచ్చరించి చూద్దాం" అన్నాను తమ్ముళ్ళతో, చెల్లెళ్ళతో. ఓ సెలవు రోజు సాయంత్రం మేమందరం వసంతకి బ్రెయిన్ వాష్ కార్యక్రమానికి పూనుకున్నాం.

"జవహర్ ఈ రోజుల్లో పుట్టాల్సినవాడు కాదట, బామ్మ చెప్పింది" అంది చిట్టి చెల్లి.

"కానీ నేను ఈ రోజుల్లో పుట్టాల్సినదాన్ని. అందుకే మాకు పొసగదు" అంది వసంత వెంటనే.

సమయస్ఫూర్తిలో ఎవరైనా వసంత తర్వాతే. అందుకని రూటు మార్చి, "నీకు జవహర్ నచ్చినట్లు లేదు. ఎందుకో చెబితే - ఇక్కడ ముగ్గురాడపిల్లలకి ప్రయోజనం" అన్నాను.

"భవిష్యత్తు గురించి నేను కనే కలలకీ, జవహర్ భావాలకీ బొత్తిగా పొసగదు. తండ్రిలాగే తనూ స్కూల్ టీచర్ కావాలనుకున్నాడు, అయ్యాడు. పెళ్ళయ్యాక కూడా తండ్రిలాగే ప్రశాంతంగా జీవిస్తూ స్కూల్ టీచరుగానే రిటైరవాలనుకుంటున్నాడు. అతడికి తన జీవితం పట్ల అసంతృప్తి లేదు. ***కలలంటే అతడికి నిద్ర మనిషికిచ్చే కాలక్షేపం.*** కలల్లోంచి లక్ష్యాలేర్పరచుకోవడం ఇమ్మెచ్యూర్ అంటాడతడు" అంది.

"సంతృప్తికి మించిన సంపద లేదని సూక్తి. చిన్నప్పుడే అంత సంతృప్తి - రేర్ మెచ్యూరిటీ. అతడితో ఉంటే అది నీకూ అబ్బవచ్చు" అన్నాను నేను.

"అతడి సంతృప్తివల్ల అతడికి మాత్రమే ప్రయోజనం. ఉన్నత లక్ష్యాలతో - నిరంతరం ఎదుగుదల కోరుకునే వారి అసంతృప్తిలోప్రగతి, సమాజహితం ఉంటాయని నేననుకుంటాను" అంది వసంత.

"ఐతే స్కూల్ టీచరు కావాలనుకోవడం ఉన్నత లక్ష్యం కాదంటావా?" అడిగాను.

"స్కూలు టీచరు గొప్పతనాన్నీ, గృహిణి విశిష్టతనీ - మాటల్లోనే తప్ప చేతల్లో గుర్తించని సమాజం మనది. అందుకే నేను గృహిణిగా స్థిరపడను. నా భర్త స్కూల్ టీచరుగా స్థిరపడాలనుకోను" అంది వసంత.

ఆమె చెప్పేదకా ఆ చేదు నిజం నాకు స్ఫురించకపోవడంలో ఆశ్చర్యం లేదు. వయసులోనూ, చదువు లోనూ పెద్దవాణ్ణైనా - ఆలోచనల లోతు, జీవితానుభవం ఆమెకే పెద్దరికాన్నిచ్చింది.

"కానీ ఈ పెళ్ళి చేసుకోకపోతే - ఇంట్లో పెద్దవాళ్ళకి కోపం రావచ్చు. ఆ కోపంలో నీపట్ల ఊహించనంత కఠినంగా వ్యవహరించవచ్చు" చివరి బాణం వేసాను.

"వాళ్ళు నా మేలు కోరేవాళ్ళు. నాలుగేళ్ళుగా నన్ను కంటికి రెప్పలా చూసుకుంటున్నవాళ్ళు. కోపమొస్తే రావచ్చు. కానీ మేడల్లో ఉండాలనీ, కార్లలో తిరగాలనీ, రోజుకో డ్రెస్సు మార్చాలనీ, సినిమా హీరోలాంటివాణ్ణి భర్తగా పొందాలనీ - కోరుకునే నా ఆశలు భగ్నం చేయాలనుకోరు" వసంత గొంతులో నమ్మకం. ఉలిక్కిపడ్డాను. అవన్నీ సత్యకలలు. వసంతపై సత్య ప్రభావానికి నిదర్శనమా మాటలు. ఇక లాభం లేదని ఆ మాట కూడా చెప్పేసాను.

"ఎస్. నాకు సత్య గొప్ప ప్రేరణ. తన ఊహలనిండా ఆశే! ఎన్ని ఎదురు దెబ్బలు తగిలినా తనలో ఆశని చావనియ్యదామె" అంది వసంత.

సత్య గురించి ఈ కోణంలో ఎప్పుడూ ఆలోచించలేదేమో - వెంటనే సమాధానం స్ఫురించలేదు. తర్వాత నెమ్మదిగా, ***"ప్రేరణకి ఎన్నుకున్న మనుషుల్ని బట్టే మన ప్రగతి ఉంటుంది.*** ఆశకైనా తర్కముండాలి కదా!" అన్నాను.

"ఈ ఇంట్లో ప్రేరణకి సత్యని మించినవారెవరున్నారు? ఆమె భవిష్యత్తు కోసం తన బావ గణేష్‌నెన్నుకుంది. తన మటుకు తను కాళ్ళమీద నిలబడింది. తనకంటూ ఓ యాక్షన్ ప్లాన్ వేసుకుంది. దేనికైనా ఎస్ ఐ కెన్ అనుకుంటుంది. ***ఆమె ఆశలకి ప్రయత్నమే తప్ప తర్కముండదు. ప్రయత్నాలు విఫలమైతే మరో ప్రయత్నమే తప్ప కృంగుబాటుండదు***" అంది వసంత.

"అక్కడికి సత్య ఏదో ఒబామా అన్నట్లు చెబుతున్నావే -" అన్నాను కాస్త విసుగ్గా, వెటకారంగా.

"అన్నట్లు మీకు తెలియదేమో - సత్య పూర్తి పేరు సత్య భామ. ఆమె పనిలో ఉన్నప్పుడల్లా నేనామెని 'వో భామా' అని పిలుస్తాను" అంది వసంత చటుక్కున. అది నా ఎగతాళికి సమాధానంలా ఉంది.